

**DE BESCHERMING VAN DE HANDELSNAAM EN DE
MAATSCHAPPELIJKE BENAMING,
EN HET VERLIES VAN DEZE BESCHERMING
DOOR NIET TE REAGEREN OP INBREUKEN**

Carl DE BUSSCHERE

Het praktische belang van dit onderwerp moge blijken uit twee geschillen.

1. Een vennootschap (eiseres) wordt opgericht op 6 februari 1959 onder de maatschappelijke benaming «Avia-Belgique». De P.V.B.A. Transavia-Service wordt opgericht op 30 september 1959. De eiseres vordert de wijziging van de maatschappelijke benaming van de verweerster op grond van artikel 117 van de vennootschappenwet, daar er mogelijkheid van verwarring zou zijn tussen de maatschappelijke benamingen van de gedingvoerende vennootschappen. De rechtbank (1) oordeelt dat er in casu bij een doorsneemens geen mogelijkheid van verwarring is en wijst derhalve de eis als ongegrond af. Zeer belangwekkend is echter het obiter dictum : «... zelfs indien er verwarring mogelijk zou zijn, quod non, heeft eiseres haar recht verbeurd...». Door een tollerantie van bijna vier jaar heeft eiseres het uitsluitend recht op haar maatschappelijke benaming doen teloorgaan aangezien, door een lange en ongestoorde inbezitneming van de maatschappelijke benaming, de andere vennootschap een gelijkwaardig recht op de benaming heeft verworven. Bovendien blijkt de rechter er nog de theorie van het rechtsmisbruik bij te halen wanneer hij oordeelt «... dat ondertussen verweerster ook onder deze benaming was gekend en haar klandezie had gemaakt, zodat het niet opgaat haar na meerdere jaren te verplichten niet meer te verschijnen op de markt onder haar oorspronkelijke benaming.»

(1) Hrb. Kortrijk 29 maart 1966, B.R.H. 1968 blz. 403.

2. Een ander dergelijk geschil ontstond aldus. Uit de P.V.B.A. Durafloor trokken drie personen zich terug (de verweerders) die in het begin van 1966 een concurrerende vennootschap oprichten, de P.V.B.A. Durasol. Bij dagvaarding van 13 augustus 1968 reageert de P.V.B.A. Durafloor, blijkbaar voor de eerste maal, tegen het gebruik van de maatschappelijke benaming Durasol en vordert, op basis van artikel 1382 B.W. het ophouden en schadevergoeding. De rechtbank (2) oordeelt dat mogelijkheid van verwarring tussen de kwestieuse maatschappelijke benamingen niet uitgesloten is. Uit de omstandigheid dat de eiseres slechts na twee jaar meende te moeten reageren, leidt de rechter de instemming van de eiseres af. Daarenboven zou het geen zin hebben 'thans nog de verandering van benaming op te leggen, aangezien er geen verwarring tussen de benamingen meer bestaat, daar de beperkte kring van cliënteel (van architecten en ondernemers) reeds lang met het bestaan van de twee concurrerende vennootschappen en het onderscheid van benaming, vertrouwd is.

De interessante problematiek in de beide geschillen betreft dus het verlies van het recht op bescherming van de maatschappelijke benaming door niet te reageren gedurende een zekere tijd. Voor de analyse van deze problematiek en de twee bovenvermelde geschillen, is het nuttig uit te gaan van de definitie van en de natuur van het recht op de handelsnaam en de maatschappelijke benaming. Hierbij wordt de vergelijking gemaakt met de familienaam ten einde des te beter het eigen karakter én van de handelsnaam én van de maatschappelijke benaming te kunnen begrijpen. Vervolgens wordt de bescherming van deze namen behandeld en uiteindelijk het verlies van deze bescherming door niet te reageren.

I. DE HANDELSNAAM EN DE MAATSCHAPPELIJKE BENAMING : ALGEMEENHEDEN

A. Definities

3. Drie correlaties dienen onderscheiden te worden : handelsnaam - onderneming, familienaam - fysisch persoon en maatschappelijke benaming - rechtspersoon. De handelsnaam is de naam waaronder een handelaar (een enkeling of een vennootschap) een onder-

(2) Hrb. Leuven 11 februari 1969, B.R.H. 1969 blz. 644, R.G.A.R., 1970, 8443 met noot SCORIELS J. die - ten onrechte - beschouwt dat het geschil betrekking heeft op artikel 117 Vennootschappenwet.

neming uitbaat (3). De familienaam en de maatschappelijke benaming duiden respectievelijk een fysisch en een rechtspersoon aan. De familienaam kan aangewend worden als handelsnaam. Hij kan ook in de benaming van een vennootschap opgenomen worden. Wanneer een bepaalde persoon zijn familienaam laat opnemen in een vennootschapsbenaming, die onder deze naam haar onderneming voert, dan zijn deze drie namen identiek. Niettemin is ieder van deze namen aan eigen specifieke regelen onderworpen en is het steeds noodzakelijk na te gaan in welke functie een naam aangewend wordt.

B. De keuze van de handelsnaam

4. Uit de bescherming van de handelsnaam kan afgeleid worden welke vereisten in acht dienen genomen te worden bij de keuze van een handelsnaam.

De handelsnaam moet zich voldoende onderscheiden van de handelsnaam van een vroeger gevestigd ondernemer. De rechtbank oordeelt of een gelijkens van aard is verwarring mee te brengen bij het publiek, met inachtneming van de concrete omstandigheden. De rechter gaat na of door de verwarring tussen de handelsnamen het cliënteel van de éne handelszaak wordt afgewend naar de andere handelszaak (4). De gelijkens wordt beoordeeld vanuit het standpunt van een normaal aandachtig persoon (5). Aldus wordt geoordeeld dat het publiek normaal de soort van de vennootschap niet kent, zodat het verschil in soort (bijv. P.V.B.A. of N.V.) de verwarring niet voorkomt (6). Ook wordt voorgehouden dat eerder de fonetische gelijkens relevant is en niet het feit dat de twee handelsnamen op duidelijk verschillende wijze geschreven worden (7).

Een voldoende onderscheid werd bevonden tussen de volgende handelsnamen : Taxicoli/Otaxcoli (8), Néona/Néoray (9), De Cere-

(3) Vgl. DRUCKER W.H. & BODENHAUSEN G.H.C., *Kort begrip betreffende de industriële en intellectuele eigendom*, Zwolle 1966, blz. 134: «Als handelsnaam wordt door de wet beschouwd, de naam waaronder een onderneming wordt gedreven.» of «De handelsnaam, welke een onderneming voert, is de naam, waaronder zij in het handelsverkeer optreedt.» Vgl. ROUBIER, P., *Le droit de la propriété industrielle*, Parijs 1954, Tome II, blz. 659 waar de handelsnaam gedefiniëerd wordt als «la dénomination sous laquelle est connu ou exploité un établissement commercial.»

(4) Vz. Hrb. Doornik 8 december 1970, *B.R.H.*, 1971, blz. 129.

(5) Hrb. Gent 21 januari 1948, *R.W.*, 1947/48, kol. 1093.

(6) Vz. Hrb. Brussel 16 december 1937, *Jur. Com. Brux.*, 1938, blz. 194; Vz. Hrb. Brussel, 19 mei 1938, *Jur. Com. Brux.*, 1939, blz. 311, bevestigd door Brussel, 24 november 1938, *Jur. Com. Brux.*, 1939, blz. 319.

(7) SWENNEN, H. e.a., *Kroniek van rechtsleer en rechtspraak betreffende het Belgisch Economisch Recht (1 januari - 30 juni 1969)* S.E.W., 1970, blz. 309.

(8) Brussel 10 juni 1939, *R.W.*, 1939/40, kol. 236.

(9) Vz. Hrb. Brussel 8 augustus 1946, *Jur. Com. Brux.*, 1948, blz. 268, *Ing. Cons.*, 1948, blz. 67.

monie/Ceremonie Van Eyck (10), Nederlandse Gist- en Spiritusfabriek Brugge / Gist- en Spiritusfabrieken, Bruggeman (11), Avia Belgique / Transavia-Service (12) en Auto-pieces / Wathem Auto-pieces (13).

Daarentegen werd aangenomen dat voldoende verwarring bestond tussen de handelsnamen Pernod / Père Naud, Laverro / Lavora (15), Europlan / Planeurop (16), Calor / Belgo-Calor (17), Evan's Cosmetics / Avon Cosmetics (18), Montan Transport / Transportkantoor Montan (19), Vocalor / Bocalor (20) en Elita / Elit (21).

5. Een handelaar mag zijn familienaam of een gedeelte ervan als handelsnaam aanwenden. De omstandigheid dat een concurrerende handelaar met dezelfde familienaam reeds een onderneming uitbaat, is geen beletsel. De laatst gevestigde handelaar moet er alleen voor zorgen de nodige maatregelen te nemen om elke verwarring te vermijden (22). Artikel 216 B.W. bepaalt dat de vrouw die afzonderlijk een beroep uitoefent of een handel drijft, in haar beroeps- of handelsbetrekkingen, de naam van haar man mag gebruiken slechts met zijn toestemming. Evenzo mag de man, met de toestemming van zijn vrouw, haar naam bij de zijne voegen voor zijn beroeps- of handelsbetrekkingen. Deze mogelijkheid voor de man of de vrouw kan verboden worden, indien er gevaar voor verwarring ontstaat met een eerder gevestigde concurrerende handelaar (23).

- (10) Brussel 11 mei 1955, *R.W.* 1956/57, kol. 1014.
- (11) Vz. Hrb. Gent, 21 januari 1948, *R.W.*, 1947/48, kol. 1093, bevestigd door Gent 31 mei 1948, *R.W.*, 1948/49, kol. 178.
- (12) Hrb. Kortrijk 29 maart 1966, reeds aangehaald.
- (13) Luik 12 december 1963, *J.T.*, 1964, blz. 227, *Jur. Liège*, 1963/64, blz. 129.
- (14) Vz. Hrb. Sint-Niklaas, 21 oktober 1955, *R.W.*, 1955/56, kol. 1243.
- (15) Brussel 11 mei 1959, *R.G.A.R.*, 1961, 6617.
- (16) Hrb. Brussel 28 november 1961, *Ing. Cons.*, 1962, blz. 234.
- (17) Rb. Brussel 29 juni 1966, *R.W.*, 1967/68, kol. 146, *Jur. Com. Brux.*, 1966, blz. 203.
- (18) Vz. Hrb. Gent 16 november 1966, *B.R.H.*, 1968, blz. 175.
- (19) Cor. Rb. Antwerpen 28 juni 1967, *R.W.*, 1967/68, kol. 945.
- (20) Vz. Hrb. Antwerpen, 24 januari 1969, *R.W.*, 1968/69, kol. 1519; *R.G.A.R.*, 1969, 8256, bevestigd door Brussel, 24 juni 1969, *R.G.A.R.*, 1969, 8803.
- (21) Hrb. Sint-Niklaas 17 maart 1969, *B.R.H.*, 1969, blz. 346.
- (22) FREDERICQ L. & S., *Handboek van Belgisch Handelsrecht*, Brussel 1962/63, blz. 140, nr. 150; FREDERICQ L. & S., *Bijvoegsel bij het Handboek van Belgisch Handelsrecht*, blz. 130, nr. 150; SCORIELS J., noot onder Vz. Hrb. Antwerpen 24 januari 1969, *R.W.*, 1968/69, kol. 1519, *R.G.A.R.*, 1969, 8256 bevestigd door Brussel 24 juni 1969, *R.G.A.R.*, 1969, 8803; Cass. 4 mei 1962, *Pas.*, 1962, I, blz. 987, *R.W.*, 1962/63, kol. 1303, *Ing. Cons.*, 1963, blz. 393; Gent 25 maart 1964, *R.W.*, 1963/64, kol. 1819.
- (23) RONSE J., *De onrechtmatige mededeling - Het omstreden toepassingsgebied van het K.B. nr. 55 van 23 december 1934*, *R.W.*, 1948/49, kol. 887; Vz. Hrb. Brussel 11 juli 1946, Bevestigd door Brussel 3 maart 1947, beide in *R.G.A.R.*, 1947, 4047.

C. De aard van het recht op de handelsnaam en de maatschappelijke benaming.

6. Het recht op de handelsnaam wordt verworven door het eerste notoir gebruik van een onderscheiden handelsnaam. Het is belangrijk de aard van dit recht te kennen omdat hieruit meteen de beginselen inzake de bescherming van de handelsnaam afgeleid kunnen worden. De indeling van de subjectieve rechten naar hun voorwerp wordt als uitgangspunt genomen. Aldus kan men onderscheiden: persoonlijkheidsrechten, familierechten, zakelijke rechten, intellectuele rechten en vorderingsrechten (24).

De familienaam is een persoonlijkheidsrecht van een fysisch persoon en de maatschappelijke benaming is een persoonlijkheidsrecht van de vennootschap als rechtspersoon (25). De handelsnaam kan niet beschouwd worden als een (persoonlijkheids-)recht in hoofde van de onderneming: in het positieve recht bezit de onderneming de rechtspersoonlijkheid niet, is zij geen rechtssubject.

7. Sommigen beschouwen het recht op handelsnaam als een zakelijk eigendomsrecht (26), anderen als een intellectueel recht (27), in hoofde van de ondernemer. In beide visies gaat het om een patrimoniaal en een absoluut recht.

Het recht op handelsnaam onderscheidt zich duidelijk door zijn patrimoniaal karakter van de familienaam (28). De familienaam is extrapatrimoniaal en is derhalve onvervreemdbaar en kan niet door verjaring verkregen worden of verloren gaan. De handelsnaam daarentegen maakt deel uit van het vermogen van de eigenaar van de onderneming; de handelsnaam vertegenwoordigt een vermogenswaarde, kan overgedragen worden (29) en is vatbaar voor verjaring en inbeslagneming.

Intellectuele en zakelijke rechten zijn absolute rechten, d.w.z. ze geven een directe aanspraak op een voorwerp en zijn tegenstelbaar aan iedereen, dit in tegenstelling met de relatieve rechten. Nu is het zo dat niet alleen deze beide categorieën genuanceerd moeten wor-

(24) VAN GERVEN W., *Algemeen deel*, in de reeks *Begindelen van het Belgisch Privaatrecht*, Antwerpen/Utrecht 1969, blz. 95.

(25) RONSE J., *Algemeen deel van het Vennootschapsrecht*, Leuven, 1970, blz. 208 en 298; VANDENBERGHE H., *Bescherming van het privé leven en recht op informatie via de massamedia*, R.W., 1969/70, kol. 1459; VAN GERVEN W., *a.w.*, blz. 120.

(26) FREDRICO L. & S., *Handboek ...*, a.w., blz. 133, alsook SCHOENTJES-MERCHIERS Y., *De overdracht van een geslachtsnaam als handelsnaam*, R.W., 1966/67, kol. 1019.

(27) DE KEYSER L., *Samenvattende nota's bij het college 'Beginselen van het recht'*, Leuven 1969, blz. 19; VANDEPUTTE R., *Beginselen van Nijverheidsrecht*, Brussel 1938, blz. 130.

(28) KLUYSKENS A., *Personen- en Familierecht*, Antwerpen e.a. 1950, blz. 43, nr. 30.

(29) Bijzondere moeilijkheden rijzen wanneer de handelsnaam die overgedragen wordt, een familienaam bevat. Zie SCHOENTJES-MERCHIERS, a.w.

den (29 bis) maar bovendien is het recht op handelsnaam niet totaal absoluut, in die zin dat derden deze handelsnaam ook mogen gebruiken, als dit gebruik maar niet tot verwarring leidt.

Intellectuele en zakelijke rechten zijn dus gelijk wat het externe aspect betreft, maar niet wat het interne aspect betreft: zakelijke rechten hebben betrekking op een materieel voorwerp, intellectuele rechten op een immaterieel object. Om deze reden hoort het recht op handelsnaam in laatst vermelde categorie thuis.

Wanneer men onder intellectuele rechten verstaat, rechten op een bijzondere, originele, intellectuele prestatie, dan is het duidelijk dat het recht op handelsnaam geen intellectueel recht is. Inderdaad, het voornaamste kenmerk van de handelsnaam is, of zou moeten zijn, dat hij onderscheiden is van de handelsnamen van concurrerende handelaars. Verwarring tussen de handelsnamen betekent immers verwarring tussen de ondernemingen, aangezien zij geïdentificeerd worden bij middel van een handelsnaam. Derhalve worden de intellectuele rechten beter gedefinieerd als aanspraken op een privaatief gebruik van zekere voortbrengselen van de geest (30). Industriële rechten zijn dan intellectuele rechten die een belangrijke rol spelen in het handelsverkeer; zij vinden hun oorsprong in een bepaalde creatie of originaliteit, aldus bijv. een octrooi, ofwel in het distinctieve karakter van het voorwerp waarop het recht slaat, aldus bijv. een merk (31) en ook de handelsnaam (32). Evenwel blijkt een minimum van originaliteit vereist te zijn: de rechtspraak eist immers dat de fantasiebenaming, om bescherming te genieten, vatbaar moet zijn voor privaatieve toeëigening. Handelsnamen die samengesteld zijn uit woorden die onmiskenbaar tot het openbaar domein horen, voldoen niet aan deze voorwaarde (33).

8. De natuur van het recht van een vennootschap op haar maatschappelijke benaming is niet eenvoudig vast te stellen. De maatschappelijke benaming dient vooreerst en voornamelijk ter identificatie van een vennootschap als rechtspersoon. Daarom is dit recht een persoonlijkheidsrecht. Alsdusdanig is de maatschappelijke benaming onoverdraagbaar en onverjaarbaar (34). De maatschappe-

(29 bis) VAN GERVEN W., *Algemeen deel*, a.w., blz. 99 e.v.

(30) VAN GERVEN W., *Handels- en economisch recht*, Leuven 1967/69, blz. 74.

(31) VAN HECKE G., *Overzicht van de rechtspraak (1961-1964) Industriële eigendom, auteursrecht en oneerlijke mededinging*, T.P.R. 1965, blz. 240: «Zoals bekend zijn de Belgische eisen inzake onderscheidende kracht vrij laag gesteld.»; VAN HECKE G., *Overzicht van de rechtspraak (1965-1969)*, T.P.R. 1970, blz. 213; Zie ook art. 1 van de eenvormige Beneluxwet op de warenmerken, B.S., 1969, blz. 9655 en DE GRIJZE L., *Het Beneluxmerkenrecht*, R.W., 1970/71, kol. 306.

(32) ROUBIER P., a.w., blz. 18.

(33) SWENNEN H. e.a., a.w., blz. 309; Vz. Hrb. Antwerpen 22 mei 1967, R.W., 1967/68, kol. 358 inzake «Bauchemie»; Hrb. Antwerpen, 2 mei 1968, R.W., 1968/69, kol. 1520 inzake «Haarhuis».

(34) Encyclopédie Dalloz, *Droit commercial III*, Société Anonyme, blz. 702, nr. 30.

lijke benaming moet dus een bescherming genieten analoog met de bescherming verleend aan de familienaam die dient om fysische personen te onderscheiden (35).

Daarenboven verschaft het eerste rechtmatig gebruik in regelmatig openbaargemaakte statuten van een niet verwarringstichtende maatschappelijke benaming aan de vennootschappen een intellectueel recht op haar maatschappelijke benaming. De grondvereiste voor dit exclusieve privatieve recht is, zoals voor de handelsnaam, niet de oorspronkelijkheid, maar wel het onderscheidend karakter van de maatschappelijke benaming.

De dubbele natuur van het recht op de maatschappelijke benaming roept verscheidene vragen op, onder meer of een vennootschap door niet reageren het recht op bescherming van haar maatschappelijke benaming kan verliezen. Dit probleem stelt zich aldusdanig niet met betrekking tot de handelsnaam, waarop men slechts een intellectueel recht heeft. Deze problematiek wordt geanalyseerd na de bespreking van de bescherming van de familienaam, handelsnaam en maatschappelijke benaming. Bij het zoeken naar een oplossing zal rekening moeten gehouden worden met het feit dat de maatschappelijke naam niet alleen een middel is om cliënten aan te trekken (meestal is de maatschappelijke naam tegelijk de handelsnaam onder dewelke de vennootschap een onderneming voert) maar vooral dient ter identificatie van rechtspersonen. De bescherming van de maatschappelijke benaming kan dus niet herleid worden tot het domein van de onrechtmatige mededinging. Zelfs indien de vennootschappen niet hetzelfde statutair doel hebben dienen zij nog een voldoende verschillende benaming te hebben opdat de ene vennootschap in haar krediet niet de gevolgen zou ondervinden van de mis- en tegenslagen van gelijknamige vennootschappen en opdat de vereiste bekendmakingen inzake de vennootschappen hun juist effect zouden hebben.

II. DE BESCHERMING VAN DE HANDELSNAAM EN DE MAATSCHAPPELIJKE BENAMING

A. Overzicht

9. De handelsnaam kan een familienaam, een maatschappelijke benaming of een fantasistische naam zijn. De handelsnaam alsdusdanig wordt beschermd door de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken (B.S. 30 juli 1971) die, naar wat deze materie betreft, zonder veel wijzigingen de vroegere regeling overneemt, die bepaalt was in het K.B. nr. 55 van 23 december 1934 tot bescherming

(35) *Idem*, nr. 24.

van de voortbrengers, handelaars en verbruikers tegen zekere handelswijzen strekkende tot het verdraaien van de normale voorwaarden der mededinging (B.S. 30 december 1934). Indien de handelsnaam de familienaam is kan men de gunstigere bescherming van de familienaam inroepen (36). Indien de handelsnamen de maatschappelijke benamingen zijn van de twistende vennootschappen, kan men zich beroepen op artikel 28 of 117 van de vennootschappenwet, die de grondslag vormt voor de vordering tot wijziging. In al deze gevallen kan daarenboven, in geval van schade, op basis van artikel 1382 B.W. schadeloosstelling gevorderd worden in de vorm van een zogenaamd gemeenrechtelijk gebod tot ophouden.

B. De bescherming van de familienaam

10. De drager van een bepaalde familienaam kan zich tegen elke usurpatie verzetten en het schadelijk gebruik van zijn familienaam doen ophouden. Schade hoeft niet bewezen te worden; een zedelijk belang, dat volgt uit het dragen van een bepaalde naam - ongeacht of hij banaal of zeer verspreid is - volstaat (37). Het belang van deze regelen in het handelsverkeer en voor het vennootschapsrecht kan aangetoond worden door wat uitvoeriger het 'geval Empain' te bespreken (38). De barons E. en E.J. Empain controleren vennootschappen die in hun maatschappelijke benaming van de naam Empain geen gebruik maken maar die in de zakenwereld universeel gekend zijn als behorende tot de groep Empain. Van de groep heeft zich een vennootschap afgescheiden die nu de naam van haar stichter E.L.J. Empain in haar maatschappelijke benaming opnam. Door dit te doen kon deze vennootschap de indruk verwekken dat zij behoorde tot de groep Empain. Welnu, op basis van hun familienaam, konden de barons Empain zich terecht verzetten tegen het gebruik van de familienaam Empain in de vennootschapsbenaming: de titularis van een familienaam heeft immers het recht zich te verzetten tegen het ongeoorloofd gebruik ervan om handelsdoeleinden. In dit geval was de vordering tot wijziging onmogelijk en bovendien kon de feitelijke benaming 'groep Empain' niet beschermd worden.

(36) KLUYSKENS A., *a.w.*, blz. 44, nr. 31; Cass. 25 mei 1962, *R.W.*, 1962/63, kol. 890.

(37) *Idem* als (36).

(38) Hrb. Brussel 28 januari 1963, *B.R.H.*, 1963, blz. 389; Brussel 29 november 1963, *B.R.H.*, 1963, blz. 392 bevestigd door Cass. 4 februari 1965, *Pas.*, 1965, 1, blz. 561, *R.W.*, 1965/66, kol. 536.

C. De vordering tot wijziging

Deze vordering is wettelijk geregeld in artikel 28, 2° en 3° lid voor de N.V. en in artikel 117, 2° en 3° lid van de vennootschaps-wet voor de P.V.B.A. Bepaald wordt dat de maatschappelijke benamingen van deze vennootschappen verschillend moet zijn van die van elke andere vennootschap. Elke belanghebbende kan de wijziging vorderen en desgevallend schadevergoeding eisen. Alhoewel de wettelijke regeling uitsluitend de N.V. en P.V.B.A. uitdrukkelijk vermeldt, wordt aangenomen dat zij de algemene regel weergeeft die de identificatie van de rechtspersonen, ongeacht hun soort, beheerst en beschermt (39).

11. De eisende vennootschap zal een tweevoudig bewijs moeten leveren : het eerder rechtmatig gebruik van de betwiste maatschappelijke benaming in haar regelmatig openbaar gemaakte statuten en het bewijs dat de maatschappelijke benaming van de verwerende vennootschap identiek is of zo gelijkaardig dat hierdoor verwarring mogelijk is.

De algemene regel die in de artikelen 28 en 117 uitgedrukt wordt, is bijgevolg niet een loutere herhaling van de gemeenrechtelijke regel van artikel 1382 B.W. (40). De vordering kan dus ingesteld worden zonder dat schadevergoeding wordt gevorderd (41). Niet vereist is dat schade is geleden (42). Er heeft een twistpunt bestaan over de vereiste van een fout in hoofde van de gedaagde vennootschap. Indien echter een fout nodig werd geacht, dan werd aangenomen dat zij bestond in het feit alleen gebruik te maken van een benaming die aanleiding kon geven tot verwarring met de benaming van de eisende vennootschap. Praktisch betekent dit dat de oplossing dezelfde is, of men nu geen fout, of een fout met die bijzondere betekenis vereist (43). Aangezien de vordering tot wijziging niet een toepassing is van artikel 1382 B.W. moet een fout niet bewezen worden (44). Omgekeerd zal de gedaagde vennootschap de eis niet kunnen ontzenuwen door te weerleggen dat zij te goeder trouw is en alle nodige voorzorgen en inlichtingen genomen heeft om haar te vergewissen van de originaliteit van haar maatschappelijke benaming (45).

(39) RONSE J., *Algemeen deel van het vennootschapsrecht*, Leuven 1970, blz. 213 met verwijzingen aldaar.

(40) Hrb. Brussel 17 maart 1932, *Jur. Com. Brux.*, 1932, blz. 307.

(41) Idem als (40).

(42) Hrb. Brussel 15 mei 1937, *Jur. Com. Brux.*, 1938, blz. 117.

(43) VAN RIJN J. & VAN OMMESLAGHE P., *Les sociétés commerciales, Examen de jurisprudence (1957-1960)*, R.C.J.B., 1962, blz. 367.

(44) RONSE J., *Overzicht van de rechtspraak (1961-1963) Vennootschappen*, T.P.R., 1964, bl. 100 ; VAN RIJN J & VAN OMMESLAGHE P., *a.w.*, blz. 367.

(45) VAN RIJN J. & VAN OMMESLAGHE P., *a.w., t.a.p.* ; Hrb. Brussel 15 mei 1937, *Jur. Com. Brux.*, 1938, blz. 117.

De vraag of de vordering tot wijziging slechts tegen een concurrerende vennootschap kan ingesteld worden, werd verschillend beantwoord. Oudere rechtspraak stelt deze vereiste (46). In tegenstelling met het K.B. nr. 55 van 23 december 1934 - nu vervangen door de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken, waar verwarring tussen concurrerende handelaars, industriëlen of ambachtslieden wordt vereist, stelt de wet de voorwaarde van concurrentie niet voor de vordering tot wijziging van maatschappelijke benaming. De voornaamste reden is onder meer terug te vinden in het vonnis van de rechtbank van koophandel te Brussel van 15 mei 1937 (47). De recente en heersende rechtspraak eist geen concurrentie (48). Derhalve is de wet ook toepasselijk op vennootschappen die niet in dezelfde omgeving gevestigd zijn (49).

De mogelijkheid van verwarring brengt een voldoende belang mee voor de vennootschap om de actie in te stellen (50). Men moet niet bewijzen dat gevallen van verwarring zich reeds hebben voorgedaan (51).

12. Eenmaal het vereiste bewijsmateriaal geleverd is oordeelt de rechter ten gronde (52) op basis van de concrete omstandigheden of verwarring te duchten is. Hij gaat na of het voornaamste bestanddeel van de benaming van aard is om bij normaal oplettende personen verwarring te veroorzaken, zelfs indien er eventueel kleine verschillen zouden zijn. Wanneer de rechter oordeelt dat verwarring mogelijk is, wordt de verwerende vennootschap veroordeeld haar naam zodanig te wijzigen dat voortaan geen verwarringsgevaar meer mogelijk is.

13. De vraag rijst of de artikelen 28 en 117 van de vennootschappenwet alleen de volledige maatschappelijke benaming be-

(46) PIRMEZ E., *Notes posthumes*, R.P.S., 1894, blz. 99; Brussel 8 februari 1924, R.P.S., 1924, nr. 2576; Brussel 3 juni 1933, R.P.S., 1933, blz. 243, nr. 3329; Brussel 9 maart 1938, R.P.S. 1938, nr. 3734, blz. 216.

(47) «Attendu que, même en l'absence de commerce concurrent, la similitude des dénominations sociales peut et doit être évité; qu'il importe que le crédit d'une société ne subisse pas le contre-coups des fautes ou des malheurs d'autres sociétés (Rapport Pirmez, Guillery, Commentaire législatif II° partie T. II, p. 41); qu'en outre, il faut que les nombreuses publications imposées aux sociétés commerciales (statuts, assemblées générales, bilans, etc.) atteignent leur but, qu'aucune confusion ne se fasse concernant l'identité de la société qui y procède (Com. Brux. 17 mars 1932, Jur. Com. Brux., 1932, blz. 307) aldus in Hrb. Brussel 15 mei 1937, Jur. Com. Brux. 1938, blz. 117; zie ook ROUBIER P., a.w., Tome II, blz. 666.

(48) Hrb. Brussel 15 maart 1947, Jur. Com. Brux. 1947, blz. 183; Brussel 2 maart 1949, Jur. Com. Brux. 1949, blz. 169; R.P.S. 1949, nr. 499, blz. 215; voor recentere rechtspraak: VAN RIJN J. & VAN OMMESLAGHE P., a.w., blz. 366.

(49) Hrb. Brussel 15 mei 1937, reeds aangehaald.

(50) RONSE J., *Overzicht* ..., a.w., T.P.R., 1964, blz. 101.

(51) Hrb. Brussel 28 mei 1957, *Ing. Cons.*, 1958, blz. 18.

(52) Over de betere term 'rechter ten gronde' dan 'feitenrechter', zie HERBOTS J., *Cassatie wegens motiveringsgebreken*, T.P.R. 1971, blz. 3, voetnota (5).

schermen of daarenboven ook de afkorting ervan die in de statuten is opgenomen.

Het probleem stelt zich maar indien de vennootschappen bij het publiek gekend zijn onder hun afkorting. Indien dit zo niet is, dan kan er ook geen gevaar voor verwarring bestaan (53). Het criterium, welke de rechtbanken hanteren om na te gaan of er verwarring is, is niet zo scherp als voor de volledige maatschappelijke benamingen, aangezien er minder mogelijke combinaties zijn; daarenboven is het publiek aandachtiger bij het onderscheiden van afkortingen dan bij het onderscheiden van volledige benamingen (54). Aldus rees een geschil tussen 'Sobecom, société belge pour le commerce et l'industrie' en 'Socomin, société industrielle et commerciale'. Er werd aangenomen dat geen verwarring mogelijk was tussen de volledige maatschappelijke benamingen. De vraag stelde zich of de afkorting, die opgenomen was in de statuten, kon leiden tot de wijziging van de maatschappelijke benaming van een andere vennootschap, zo de afkorting van deze laatste vennootschap verwarringstichtend was met de afkorting van de eisende vennootschap. De rechtbank antwoordde ontkennend (55). Het Hof van Beroep oordeelde het tegenovergestelde omdat de artikelen 28 en 117 van de vennootschappenwet ontkracht zouden zijn indien zij niet toepasselijk waren op de afkortingen (56). De auteur van de noot onder het arrest gaat niet akkoord: de volledige statutaire benaming moet in acht worden genomen. Van Rijn en Van Ommeslaghe zijn het eens met het arrest (57). Een dergelijke statutaire afkorting wordt beschouwd als een tweede maatschappelijke benaming (58).

14. De bescherming van de artikelen 28 en 117 van de vennootschappenwet wordt verleend, zelfs indien de maatschappelijke benaming een familienaam bevat.

De wet laat slechts voor bepaalde vennootschappen de opname van een familienaam in de maatschappelijke benaming toe. De vennootschappenwet regelt deze aangelegenheid in artikel 16 voor

(53) Brussel 15 januari 1965 en Hrb. Brussel 9 mei 1963, beide in *Jur. Com. Brux.*, 1965, blz. 4.

(54) VAN RIJN J. en VAN OMMESLAGHE P., *Les sociétés commerciales (1957-1960)*, R.C.J.B. 1962, blz. 368; Vz. Hrb. Brussel 7 oktober 1970, *B.R.H.*, 1971, blz. 136.

(55) Hrb. Brussel 6 november 1947, *Jur. Com. Brux.*, 1949, blz. 159.

(56) Brussel 2 maart 1949, *Jur. Com. Brux.*, 1949, blz. 161.

(57) VAN RIJN J. & VAN OMMESLAGHE P., *Les sociétés commerciales, Examen de jurisprudence 1957-1960*, R.C.J.B., 1962, blz. 368.
FREDERICQ L., *Traité de Droit Commercial Belge*, Gent, 1950, blz. 442.

(58) Idem als (57).

(59) Hrb. Brussel 28 januari 1963, bevestigd door Brussel 29 november 1963, *B.R.H.*, 1968, blz. 389 en 392, *Par.*, 1964, II, blz. 301, *R.P.S.* 1965, nr. 5272, blz. 131, bevestigd door Cass. 4 februari 1965, *R.W.*, 1965/66, kol. 536, *Par.* 1965, I, blz. 561; Hrb. Sint-Niklaas 6 mei 1963 bevestigd door Gent 25 maart 1964, *R.W.*, 1963/64 kol. 1824 en 1819.

de V.O.F., in artikel 19 voor de commanditaire vennootschap, in de artikelen 27 en 28 voor de N.V., in artikel 106 voor de commanditaire vennootschap op aandelen, in artikel 117 voor de P.V.B.A. en in artikel 143 voor de samenwerkende vennootschap. De V.O.F., de commanditaire vennootschap en de commanditaire vennootschap op aandelen dienen een benaming te hebben, waarin alleen de namen van de vennoten die hoofdelijk en onbeperkt aansprakelijk zijn, mogen voorkomen. Daarbij mag, voor de commanditaire vennootschap op aandelen een bijzondere benaming of de aanduiding van het voorwerp van de onderneming worden toegevoegd. De P.V.B.A. heeft een fantasienaam, een naam die het doel van de onderneming aanduidt of een benaming die de familienaam van een of meer vennoten bevat. Het is aan de samenwerkende vennootschap en de naamloze vennootschap verboden de naam van een of meer vennoten in de maatschappelijke benaming te hebben. Deze wettelijke regeling wil voorkomen dat derden dwalen en menen dat de cocontractant persoonlijk aansprakelijk is voor de verbintenissen van de vennootschap. De rechtspraak neemt niettemin aan dat de maatschappelijke benaming van de N.V. de naam van de oprichter of een vennoot bevat (59). Ook wordt aanvaard dat vennootschappen met onvolkomen rechtspersoonlijkheid een fantasistische maatschappelijke benaming aanwenden.

Ieder persoon heeft het recht zijn familienaam te laten opnemen in de maatschappelijke benaming van een vennootschap, met dien verstande dat er geen verwarring ontstaat met de maatschappelijke benaming van andere vennootschappen. De vordering tot wijziging kan niet tot resultaat hebben dat de familienaam uit de maatschappelijke benaming moet verwijderd worden; men kan alleen eisen dat de verwerende vennootschap toevoegingen of wijzigingen doorvoert om verwarring te vermijden. Een - alleenstaand - vonnis (60) weigert de bescherming te verlenen aan de maatschappelijke benaming van een N.V. die een familienaam bevat, omdat zij hierdoor het in se onwettelijk gebruik zou bekrachtigen.

D. De vordering tot staken

De vordering tot staken, die o.m. de handelsnaam beschermt in het kader van de onrechtmatige mededinging, werd ingesteld door het K.B. Nr. 55 van 23 december 1934 (51). De wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken heft het K.B. op, maar neemt de bepalingen, die betrekking hebben op de bescherming van de handelsnaam, mits enkele geringe verschillen, over (62).

(60) Hrb. Kortrijk, 29 november 1952, R.W., 1952/53, kol. 1348.

(61) B.S. 30 december 1934.

(62) B.S. 30 juli 1971.

15. Artikel 1 van het K.B. bevat de voorwaarden voor het instellen en het slagen van de vordering.

De eiser moet een handelaar, nijveraar of ambachtsman zijn. Het begrip handelaar heeft hier een andere betekenis dan in artikel 1 van het wetboek van koophandel: handelaar is gewoon hij die goederen verhandelt.

De verweerder moet een handeling strijdig met de eerlijke gebruiken inzake handel of nijverheid gesteld hebben. Artikel 2 bevat een exemplatieve opsomming van dergelijke daden. Het eerste voorbeeld is, in casu, belangrijk: het stichten of trachten te stichten van verwarring tussen zijn persoon, zijn inrichting of zijn producten en de persoon, de inrichting of de producten van de mededinger. Een onvoldoende verschillende handelsnaam leidt tot verwarring tussen de ondernemingen en is derhalve een handeling strijdig met de eerlijke gebruiken inzake handel en nijverheid. De rechter ten gronde oordeelt met inachtneming van alle omstandigheden of er verwarring, of mogelijkheid tot verwarring bestaat (63). Aldus werd geoordeeld dat, alhoewel er in abstracto geen verwarring mogelijk is tussen de handelsnaam Néoray en Néona van twee concurrerende ondernemingen in neonverlichting, het gebruik van de handelsnaam Néona kon verboden worden, indien de handelaar bij het aanwenden van de handelsnaam allerlei middelen gebruikte om verwarring te stichten en indien een dergelijk verbod het enige middel bleek te zijn om te vermijden dat de verwarring bleef duren (64). Het tegenovergestelde deed zich voor in het geschil tussen de S.A. Bruxelloise d'Auto-Transports en de S.A. Les Auto-Taxis de Bruxelles (65). De rechter oordeelde dat, alhoewel er gelijkenissen waren tussen de afkortingen B.A.T. en A.T.B., de omstandigheden het risico van verwarring uitsloten, omdat de beide ondernemingen bij het publiek gekend waren onder de benaming 'groene taxis' en 'oranje taxis', en zij met deze benamingen hun publiciteit voerden.

Artikel 1 van het K.B. nr. 55 van 23 december 1934 vereist verder een daad van mededinging. Met betrekking tot de handelsnaam betekent dit dat de verwarring zich moet voordoen tussen de handelsnaam van twee concurrerende ondernemingen. De beperkte betekenis van de concurrentievoorwaarde, onder invloed van de rechtspraak, is verlaten in artikel 54 van de wet op de handelspraktijken, dat slechts vereist dat een handelaar of ambachtsman in zijn beroepsbelangen geschaad of kan geschaad worden.

Artikel 1 van het K.B. vereist ten slotte dat de daad voor gevolg heeft dat hij een gedeelte van het cliënteel ontnemt of kan ont-

(63) Voorbeelden werden aangegeven bij de bespreking van de keuze van de handelsnaam.

(64) Vz. Hrb. Brussel 8 augustus 1946, *Jur. Com. Brux.*, 1948, blz. 268, *Ing. Cons.*, 1948, blz. 67.

(65) Vz. Hrb. Brussel 9 mei 1963, *Jur. Com. Brux.*, 1963, blz. 4, bevestigd door Brussel, 15 januari 1965, *Jur. Com. Brux.*, 1965, blz. 8.

nemen, het crediet van de ondernemer aantast of kan aantasten, of, meer algemeen, het concurrentievermogen van de ondernemer aantast of kan aantasten. Schade moet dus niet bewezen worden. De enige vereiste, wat de schade betreft, is, dat de feiten van aard zijn om schade te kunnen veroorzaken. Deze moet nog niet verwezenlijkt zijn, doch een noodzakelijk gevolg der feiten indien ze niet ophouden. Zonder dit kenmerk zou de eiser geen belang hebben bij zijn vordering en zou ze derhalve ongegrond zijn (66).

16. Artikel 3 regelt de procedure. Ofschoon de regelen van het kortgeding toepasselijk zijn, is deze rechtspleging geen kortgeding (67). De dringendheid, essentiële voorwaarde voor het kortgeding, is niet vereist (68). Daarenboven vormt een inbreuk op het bevelschrift van de voorzitter, vanaf het ogenblik waarop het kracht van gewijsde bezit, een strafrechtelijk misdrijf. In deze rechtspleging kan de voorzitter geen voorlopige maatregelen bevelen, hij beslist ten gronde en zijn bevelschrift is bindend ten aanzien van latere rechtsgedingen dienaangaande. Het gaat dus om een oneigenlijk kortgeding. Op het gebied van de rechtspleging staan wij voor een kortgeding; alleen de bevoegdheid en de gevolgen van het bevelschrift zijn helemaal sui generis (69).

De vraag rees, omwille van het oneigenlijke karakter van het kortgeding, of de voorzitter zich onbevoegd moest verklaren, indien gedagvaard werd voor de voorzitter «zetelende in kortgeding» en niet «zetelende als in kortgeding». De bevestigende rechtspraak (70) moet afgewezen worden (71). Daarentegen verklaart de voorzitter van de Rechtbank van Koophandel zich terecht onbevoegd, wanneer de eis, gesteund op het K.B. nr. 55 van 23 december 1934, er toe strekt voorlopige maatregelen te horen bevelen (72).

In de regel kan de vordering niet meer ingesteld worden indien de onrechtmatige mededinging ophield voor het instellen van de

(66) RONSE J., *De onrechtmatige mededinging ...*, a.w., R.W., 1948/49, kol. 885.

(67) RONSE J., *Kanttekeningen betreffende de bevoegdheid van de Voorzitter der Rechtbank van Koophandel inzake oneerlijke mededinging*, R.W., 1948/49, kol. 513; VAN GERVEN W., *Over de vordering tot ophouden ingesteld door het K.B. nr. 55 van 23 december 1934, de beteugeling van economische delicten en de gemeenrechtelijke vordering tot ophouden*, R.W., 1960/61, kol. 610.

(68) Vz. Hrb. Brussel, 16 juli 1949, R.G.A.R., 1950, 4676.

(69) RONSE J., *Kanttekeningen ...*, R.W., 1948/49, kol. 515.

(70) Vz. Hrb. Sint-Niklaas 18 maart 1948, R.W., 1947/48, kol. 962.

(71) RONSE J., *Kanttekeningen ...*, R.W., 1948/49, kol. 516; Vz. Hrb. Gent 24 mei 1947, R.G.A.R., 1947, 4082, noot J.B.; Vz. Hrb. Aalst 17 maart 1953, R.G.A.R., 1953, 5209.

(72) RONSE J., *Kanttekeningen ...*, R.W., 1948/49, kol. 518; Vz. Hrb. Gent 24 mei 1947, R.G.A.R., 1947, 4082; Brussel 7 februari 1948, *Par.*, 1948, II, blz. 48, R.G.A.R., 1948, 4236, *Jur. Com. Brux.*, 1948, blz. 253.

vordering (73). De eis zou wel gegrond zijn indien de feiten kort voor de dagvaarding ophielden en wanneer het blijkt dat de daden van onrechtmatige mededinging van die aard zijn dat zij opnieuw kunnen gepleegd worden (74). Indien de onrechtmatige mededinging ophield tussen het instellen van de eis en de uitspraak, belet dit geenszins het bevelschrift. De feiten worden immer beoordeeld bij de inleidende dagvaarding (75).

17. De voorzitter is niet bevoegd inzake daden van onrechtmatige mededinging, indien zij een contractuele wanprestatie uitmaken. Zo echter de aangeklaagde handeling tegelijkertijd onrechtmatig is ingevolge een inbreuk op een voorafbestaande contractuele verbintenis én omdat zij op zichzelf beschouwd reeds strijdig is met de eerlijke handelsgebruiken, kan een vordering tot ophouden toch worden toegestaan (76).

De voorzitter is evenmin bevoegd ten aanzien van daden van onrechtmatige mededinging, die gesanctioneerd worden door de bijzondere wetten op de octrooien, merken, nijverheidstekeningen en -modellen (77). Deze rechtspraak en rechtsleer blijkt de juiste te zijn aangezien deze stelling uitdrukkelijk werd opgenomen in artikel 56 van de wet van 14 juli 1971 op de handelspraktijken. Het is dus van belang te weten of het geschil de handelsnaam of het merk betreft, omdat, indien het geschil uitsluitend gaat om het merk, de voorzitter onbevoegd is. Deze moeilijkheid rijst vooral wanneer de handelsnaam en het merk identiek zijn. Het criterium om de handelsnaam van het merk te onderscheiden is nochtans eenvoudig : een merk dient ter onderscheiding van producten, terwijl de handelsnaam ter onderscheiding van de ondernemingen (78).

- (73) Vz. Hrb. Brussel 22 juli 1938, *R.G.A.R.*, 1939, 2934 ; Vz. Hrb. Brussel, 7 maart 1957, *R.G.A.R.*, 1958, 6049 ; Cass. 31 maart 1960, *Pas.*, 1960, I, blz. 889 ; Vz. Hrb. Brussel 11 juli 1961, *J.T.*, 1961, blz. 670 ; Cass. 4 september 1969, *Pas.*, 1970, I, blz. 6, *R.W.*, 1969/70, kol. 795, *R.G.A.R.*, 1970, 8444, *Jur. Com. Brux.*, 1970, blz. 384.
- (74) RONSE J., *De onrechtmatige mededinging ...*, 1948/49, kol. 866 ; FREDERICQ L. & S., *Handboek van het Belgisch Handelsrecht*, Brussel 1962-63, blz. 147, nr. 154 ; impliciet in Vz. Hrb. Brussel 17 februari 1966, *B.R.H.*, 1968, III, blz. 254.
- (75) Vz. Hrb. Brussel 14 juli 1938, *R.G.A.R.*, 1940, 3329 ; Vz. Hrb. Luik, 10 december 1959, *R.G.A.R.*, 1960, 6468.
- (76) VAN GERVEN W., *Over de vordering ...*, *R.W.*, 1960/61, kol. 616 ; Gent 25 april 1949, *R.W.*, 1949/50, kol. 162, noot J.R.
- (77) Een bondige samenvatting van de restrictieve en extensieve opvatting over de bevoegdheid van de voorzitter dienaangaande bij FREDERICQ L. & S., *Handboek ...*, blz. 128 ; de restrictieve stelling heeft het pleit gewonnen zowel in de rechtsleer als in de rechtspraak.
- (78) Vgl. DRUCKER W. & BODENHAUSEN G.H.C., *a.w.*, blz. 135. Vz. Hrb. Brussel 21 juni 1947, *Jur. Com. Brux.*, 1948, blz. 260 ; Vz. Hrb. Kortrijk 6 februari 1964, *R.W.* 1965/66, kol. 690 ; Gent 22 maart 1965, *R.W.* 1965/66 kol. 1167. Voor de verhouding tussen de Beneluxwet op de warenmerken en verhouding tot ophouden raadplege men GOTZEN M., *Het uitschakelen van de vordering tot ophouden inzake van merknaaming en de Eenvormige Beneluxwet op de warenmerken*, *R.W.* 1967/68, kol. 321.

Ten slotte wordt nog aangestipt dat de voorzitter onbevoegd is om het ophouden te bevelen van handelingen die verboden daden van mededinging uitmaken. 'De vaststelling van strafrechtelijke misdrijven behoort niet tot de bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van koophandel. Telkens als de onrechtmatigheid der betwiste handeling alleen het gevolg is van haar strafbaar karakter is de voorzitter van de rechtbank onbevoegd' (79). Dit bleek terecht een betwistbare stelling te zijn (80) vermits artikel 59 van de wet op de handelspraktijken nu bepaalt dat de vordering tot staken ingesteld kan worden, zelfs indien een penale procedure aanhangig is.

18. Indien alle besproken voorwaarden vervuld zijn, zal de voorzitter bevelen op te houden een verwarringstichtende handelsnaam aan te wenden. Wanneer de handelsnaam van de verweerder tevens zijn familienaam is, kan de voorzitter niet bevelen dat de concurrent moet ophouden zijn familienaam als handelsnaam te gebruiken. Hij beveelt dan dat de nodige wijzigingen of toevoegingen moeten aangebracht worden. Wanneer het om een maatschappelijke benaming gaat bezit de rechter niet de bevoegdheid om de wijziging van de benaming te bevelen; dit recht behoort alleen aan de daartoe bevoegde maatschappelijke organen van de vennootschap. Hij kan alleen de voortzetting van het gebruik van de onrechtmatige geachte benaming verbieden (81). Niet alleen de volledige maatschappelijke benaming, maar ook de afkorting ervan wordt door de vordering tot staken beschermd. De voorzitter kan zelfs verbieden een woord niet verder te gebruiken in de maatschappelijke benaming, die als geheel niet wordt betwist, indien de verweerders dit woord dusdanig benadrukken en naar voor laten komen dat er verwarring ontstaat met de afkorting van de maatschappelijke benaming van een andere vennootschap, die onder deze afkorting, het eerst, onder het publiek gekend was (82).

De voorzitter kan geen schadeloosstelling toekennen noch de publicatie van zijn vonnis gelasten, wat een zekere schadeloosstelling zou inhouden (83).

19. De wet van 14 juli 1971 op de handelspraktijken heft het K.B. nr. 55 van 23 december 1934 op in artikel 76, 3° lid. De vroegere regeling inzake de bescherming van de handelsnaam werd overgenomen, behoudens hierna vermelde wijzigingen (84).

(80) FREDERICQ L. & S., *Bijvoegsel ...*, a.w., blz. 129, nr. 149.

(81) Idem, blz. 130, nr. 150; Brussel 27 februari 1961, *J.T.*, 1961, blz. 63.

(82) Vz. Hrb. Brussel 19 mei 1938, *Jur. Com. Brux.*, 1939, blz. 311, bevestigd door Brussel 24 november 1938, *Jur. Com. Brux.*, 1939, blz. 319.

(83) SWENNEN H., e.a., *Kroniek van rechtsleer en rechtspraak betreffende het Belgisch economisch recht*, S.E.W., 1970, blz. 308.

(84) Slechts de voornaamste wijzigingen of verduidelijkingen die betrekking hebben op het onderwerp worden aangegeven.

De handelsnaam wordt beschermd krachtens het algemene artikel 54. Het is in zijn formulering ruimer dan artikel 1 van het besproken K.B. nr. 55. De beperkte interpretatie die door de rechtspraak aan het begrip concurrentie werd gegeven wordt vermeden, vermits het begrip mededinging niet voorkomt in artikel 54: 'verboden wordt elke daad, strijdig met de eerlijke handelsgebruiken, waarbij een handelaar of een ambachtsman de beroepsbelangen van een of meerdere handelaars of ambachtslieden schaadt of tracht te schaden' (85).

De procedure wordt geregeld in de artikelen 55 tot 59. Het betreft een zelfde rechtspleging als onder het vroegere koninklijk besluit. De bevoegdheid van de voorzitter is wel duidelijk vastgesteld: de voorzitter is onbevoegd inzake wettelijk geregelde industriële rechten; verder is er een ommekeer van de traditionele voorrang van de penale op de civiele procedure: in het stelsel van de wet op de handelspraktijken is het de eventuele strafprocedure die moet geschorst worden tot er een in kracht van gewijsde gegane beslissing tot staken voor handen is (86). Ook worden de bestaande strafsancities gewijzigd. Een grote innovatie is de mogelijkheid van onmiddellijke bestraffing van daden strijdig met de eerlijke handelsgebruiken, ook al heeft de dader niet eerst bevel gekregen zijn handelingen of optreden te staken. Deze mogelijkheid is dan echter beperkt tot gevallen van kwade trouw (87).

E. De vordering tot schadeloosstelling: artikel 1382 B.W.

20. Indien door verwarring tussen de maatschappelijke benamingen een vennootschap schade heeft geleden of indien door verwarring tussen de handelsnamen een handelaar of een vennootschap schade heeft ondervonden, dan kunnen zij een vordering tot schadeloosstelling instellen.

Opdat deze vordering zou slagen moet het oorzakelijk verband bewezen worden tussen een fout en schade. Wat de vereiste van de fout betreft is, m.i., het aanwenden van een verwarringstichtende naam niet steeds een fout, zelfs indien men onder een fout verstaat «een onvoorzichtigheid of onhandigheid, een gebrek aan vooruitzicht, een onwetendheid of onervarenheid zowel als elk verzuim de door de omstandigheden vereiste maatregelen ter vermindering

(85) Vz. Hrb. Antwerpen 9 november 1971, R.W., 1971/72, kol. 870.

(86) Artikel 50 van de wet van 14 juli 1971; GOTZEN M., *Overzicht van het recht van economische vrijheid en intellectuele eigendom*, Leuven 1971, blz. 47, nr. 79.

(87) Artikel 61 van de wet van 14 juli 1971. GOTZEN M., *a.w.*, t.a.p.

van schade te nemen ... (88)». Wat de vereiste van de schade betreft is het niet altijd nodig dat deze effectief geleden werd, aangezien bij een ernstige schadebedreiging het actuele nadeel van een gegronde vrees zal vaststaan, en de vordering op grond van artikel 1382 B.W. ontvankelijk zal zijn (89).

De schadeloosstelling kan bestaan in een geldelijke schadevergoeding en/of een gebod tot ophouden. De meest aangepaste schadeloosstelling inzake de bescherming van de handelsnaam of de maatschappelijke benaming is, m.i., een bevel tot ophouden. Indien hiermee de gelaedeerde partij niet volledig is vergoed zal bovendien schadevergoeding worden toegestaan (90). De rechtbank kan dus cumulatief tot pecunaire schadevergoeding veroordelen voor de effectief geleden schade en de dreigende schade laten voorkomen door een bevel tot ophouden (91).

21. De vraag stelt zich of gemeenrechtelijke vordering tot ophouden kan ingesteld worden zonder dat pecunaire schadevergoeding gevorderd wordt. Welnu, indien de bovenvermelde vereiste bewijzen aangetoond werden, is dit mogelijk, «aangezien de bevoegdheid van de voorzitter om oneerlijke mededingingsdaden te doen ophouden de bevoegdheid van de Rechtbank om hetzelfde te doen, onaangestast laat ... (92). Met het invoeren van de vordering tot staken (het K.B. nr. 55 van 23 december 1934, opgeheven en gewijzigd overgenomen in de wet van 14 juli 1971) heeft de wetgever geenszins afbreuk willen doen aan de bestaande vorderingsmogelijkheden. Derhalve dient het vonnis van de rechtbank van koophandel te Hasselt van 11 oktober 1971 afgekeurd te worden, waar zij oordeelt dat een vordering die alleen strekt tot het ophouden van een daad van onrechtmatige mededinging (in casu het aanwenden van een verwarringstichtende handelsnaam) tot de uit-

- (88) VAN GERVEN W., *Over de vordering tot ophouden ingesteld door K.B. nr. 55 van 23 december 1934, de beteugeling van economische delicten en de gemeenrechtelijke vordering tot ophouden*, R.W., 1960/61 kol. 622, nr. 13. In deze meesterlijke rede, uitgesproken op de plechtige openingszitting van de Conferentie der jonge balie van Dendermonde op 5 november 1960, pleitte VAN GERVEN W. voor een gemeenrechtelijke vordering tot ophouden van schadetoebrengende of met schade dreigende handelingen, die niet als schuldige handelingen kunnen worden aangemerkt, wat in de huidige stand van de rechtsleer en rechtspraak niet mogelijk is.
- (89) RONSE J., *Aanspraak op schadeloosstelling uit onrechtmatige daad*, Brussel 1954, blz. 178, nr. 237; VAN GERVEN W., *Over de vordering tot ophouden ...*, R.W., 1960/61 kol. 619, nr. 10.
- (90) Over de verhouding tussen de pecuniaire vergoeding en het herstel in specifieke vorm in het algemeen, zie RONSE J., *Aanspraak ...*, a.w., HF. II, nr. 412 e.v., blz. 291 e.v., SCHUERMANS L., *Overzicht van de rechtspraak (1961-1968). Onrechtmatige daad (Schade en schadeloosstelling)*, T.P.R., 1969, blz. 84, nr. 13.
- (91) VAN HECKE G., *Overzicht van de rechtspraak (1961-1964) Industriële eigendom, auteursrecht en oneerlijke mededinging*, T.P.R., 1965, blz. 429.
- (92) Hrb. Brussel 17 juni 1948, R.W., 1948/49, kol. 188; COPPIETERS DE GIBSON Ph., *Concurrence déloyale*, nr. 479, in *Les Nouvelles*.

sluitende bevoegdheid behoort van de voorzitter van de rechtbank van koophandel ingevolge artikel 589 Gerechtelijk Wetboek (93).

Zelfs blijkt naast het oneigenlijke kortgeding, de weg van het gewone kortgeding open (93 bis). Dan zijn echter de gewone regels van het kortgeding toepasselijk. Vaak zal de vordering tot ophouden afgewezen worden omdat er geen hoogdringendheid (93 c) voorhanden is of omdat de voorlopige maatregel een onherstelbaar nadeel zou bewerkstelligen (93 d).

De gemeenrechtelijke vordering tot ophouden heeft voordelen maar ook nadelen t.o.v. de vordering tot staken (wet van 14 juli 1971). Een eerste nadeel is dat een inbreuk op een bevel of een verbod van de rechtbank krachtens artikel 1382 B.W. niet strafbaar is. De hoven en rechtbanken kunnen ook niet een dwangsom opleggen die zal verbeurd zijn bij niet nakomen van de rechterlijke veroordeling om iets te doen of te laten (94). Het voordeel van de gemeenrechtelijke vordering tot ophouden bestaat hierin dat zij tegelijkertijd gecumuleerd kan worden met de vordering tot schadevergoeding. In het algemeen is het dan echter aangeraden een vordering tot staken in te leiden in oneigenlijk kortgeding (omwille van de snelle behandeling) en een vordering tot schadevergoeding voor de rechtbank van koophandel. De gemeenrechtelijke vordering tot ophouden biedt ook een oplossing telkens als de vordering tot staken niet ontvankelijk of ongegrond zou zijn (94 bis). Men herinnere zich de beperkte betekenis van de concurrentie, vereiste voor het instellen van de vordering tot staken onder het vroeger K.B. nr. 55. Men denke ook aan de onbevoegdheden van de voorzitter, hierboven aangehaald.

(93) Hrb. Hasselt 16 juni 1971 & Arr. rb. Hasselt 11 oktober 1971, beide in *R.W.*, 1971/72, kol. 1021.

(93 bis) Ktg. Hrb. Hurnhout 16 september 1965, *R.W.*, 1965/66, kol. 994 met noot VAN GERVEN, verbroken door Brussel 18 januari 1966, *R.W.*, 1965/66, kol. 1685; Ktg. Hrb. Hasselt 16 september 1965, *R.W.*, 1965/66, kol. 1001, verbroken door Luik 30 maart 1966, *R.W.*, 1965/66, kol. 1761 met noot SUETENS L. P.

(93 c) Brussel 18 januari 1966, *t.a.p.*

(93 d) Luik 30 maart 1966, *t.a.p.*

(94) Ronse J., *Aanspraak ...*, a.w., blz. 306 e.v., nrs. 442 e.v. met de vele verwijzingen naar de rechtspraak van het Hof van Cassatie; VAN GERVEN W., *Over de vordering tot ophouden ...*, a.w., *R.W.*, 1960/61, kol. 619, nr. 10.

(94 bis) VAN GERVEN W., noot onder Ktg. Hrb. Turnhout 16 september 1965, *t.a.p.*

III. HET VERLIES VAN HET RECHT OP BESCHERMING VAN DE HANDELSNAAM EN DE MAATSCHAPPELIJKE BENAMING DOOR NIET TE REAGEREN OP INBREUKEN

22. De bescherming die verleend wordt aan de familienaam waarop men extrapatrimoniaal recht heeft, gaat niet verloren door niet te reageren op inbreuken ; steeds kan men de bescherming van de familienaam inroepen, zelfs indien men gedurende jaren een aanmatiging dulde, ja zelfs indien men ze uitdrukkelijk toeliet (95). M.i. rijst echter de vraag of in dit geval de drager van de familienaam zich niet schuldig maakt aan rechtsmisbruik.

Het recht op handelsnaam is louter een intellectueel patrimoniaal recht. Het recht op de maatschappelijke benaming constitueert in hoofde van de vennootschap een persoonlijkheidsrecht en een intellectueel recht (96). Indien logischerwijze de maatschappelijke benaming een analoge bescherming zou moeten genieten als de familienaam, daar beide namen de identificatie van rechtssubjecten op het oog hebben (97), wordt de bescherming volgens het heersende recht nochtans beheerst door de principes van de patrimoniale, exclusieve, intellectuele rechten (98). De artikelen 28 en 117 van de vennootschappenwet zijn de bevestiging van een intellectueel recht op de maatschappelijke benaming. Daar de rechtsleer en de rechtspraak terzake steeds verwijzen naar of de woorden hernemen van PIRMEZ E. (99), blijkt het nuttig zijn zienswijze weer te geven.

23. Het exclusieve recht op de maatschappelijke benaming, aldus PIRMEZ E., wordt verworven door het gebruik ervan, gaat teloor door afstand, wordt behouden door bezit en houdt op zo er geen bezit meer is. De rechter beoordeelt al deze gegevens, rekening houdende met de concrete omstandigheden. Indien echter de vennootschap niet reageerde op een inbreuk gedurende zekere tijd, dan verliest zij haar recht op het uitsluitend gebruik van de maatschappelijke benaming : zij liet immers toe dat bezit werd genomen van haar maatschappelijke benaming. Door de lange en ongestoorde

(95) MOREAU A., *Traité de la concurrence illicite*, Brussel/Parijs, 1904, blz. 78 e.v., nr. 87 met verwijzingen.

(96) Zie boven onder nr. 8.

(97) Encyclopédie Dalloz, *Droit Commercial III*, blz. 701, nrs. 23 e.v.

(98) PIRMEZ E., *Notes posthumes*, R.P.S., 1894, nr. 484, blz. 111 ; *Pandectes Belges*, Société anonyme, nr. 46 ; FREDERIC QL., *Droit Commercial Belge*, Tome IV, blz. 443 ; SCORIELS J., noot onder Hrb. Leuven 11 februari 1969, *R.G.A.R.*, 1970, 8443 ; Hrb. Brussel 17 maart 1932, *Jur. Com. Brux.*, 1932, blz. 307 ; Hrb. Kortrijk 29 maart 1966, *B.R.H.*, 1968, blz. 403.

(99) PIRMEZ E., *a.w.*, *l.a.p.*

(100) Vgl. ROUBIER P., *a.w.*, blz. 518, Tome II, die de idee van een verkrijgende verjaring in het domein van de privatieve rechten ongaarne aanvaardt.

inbezitneming verwierf de andere vennootschap een gelijkwaardig recht op de benaming. Volgens PIRMEZ en het vonnis van de rechtbank van koophandel van Kortrijk van 29 maart 1966 heeft de ene vennootschap geen exclusief recht meer op haar maatschappelijke benaming (en zal de gevorderde wijziging van de maatschappelijke benaming niet toegestaan worden - a fortiori ook niet de gevorderde schadevergoeding -) wanneer door een 'verkrijgende verjaring' de andere vennootschap een gelijkwaardig recht heeft op de maatschappelijke benaming. Blijkbaar moet immers aan de voorwaarden van artikel 229 B.W. voldaan worden. Dan kan de vraag gesteld worden of het bezit niet dubbelzinnig is (101).

24. De vordering tot staken en de vordering tot schadeloosstelling, waarbij het ophouden en/of pecuniare schadevergoeding gevraagd wordt, leiden evenmin tot resultaat indien de eiser gedurende zekere tijd niet reageerde tegen het gebruik door een 'concurrent' van een verwarringstichtende handelsnaam of maatschappelijke benaming. Uit de afwezigheid van reactie wordt afgeleid dat de eiser instemde met het gebruik van de handelsnaam door de verweerder (102) of dat de eiser beschouwde dat er toch geen cliënteel zou afgewend worden (103) of dat de eiser stilzwijgend afstand gedaan heeft van het recht op deze benaming (104). Men kan ook aantonen dat door het lange tijdsverloop het gevaar voor verwarring als onbestaand mag beschouwd worden, indien de cliënteel reeds lang met het bestaan van de twee concurrerende vennootschappen en met het (onvoldoende) onderscheid van hun benamingen vertrouwd is (105). Dit roept de vraag op naar de gegrondheid van de vordering, nadat de verwarring of de mogelijkheid tot verwarring ophield. Deze problematiek werd hoger besproken.

Zelfs kan de schijnleer en de theorie van het rechtsmisbruik ingeroepen worden om de vordering die te laat ingesteld wordt, te ontzenuwen (106).

25. De vraag rijst welke termijn moet verlopen zijn opdat het recht op bescherming van de handelsnaam of de maatschappelijke benaming zou teloorgaan.

De vordering voorzien in artikel 28 van de vennootschappenwet is aan geen bijzondere wettelijke verjaring onderworpen (107).

(101) Vgl. ROUBIER P., *a.w.*, Tome II, blz. 519, in een analoge situatie.

(102) Hrb. Leuven 11 februari 1969, *B.R.H.*, 1969, blz. 644, *R.G.A.R.*, 1970, 8443.

(103) Hrb. Brussel 3 juli 1952, *Jur. Com. Brux.*, 1952, blz. 318.

(104) Gent 15 december 1947, *R.W.*, 1947/48, kol. 907.

(105) Hrb. Leuven 11 februari 1969, *t.a.p.*

(106) Hrb. Brussel 3 juli 1952, *t.a.p.*; RONSE J., *Algemeen deel van het vennootschapsrecht*, Leuven, 1970, blz. 218. RONSE J. gebruikt er ook de niet-ingeburgerde term rechtsverwerking waarmee hij bedoelt dat een vennootschap door niet reageren na een zekere tijd het recht op bescherming kan verbeuren.

(107) PIRMEZ E., *a.w.*, *t.a.p.*; Pandactes Belges, *t.a.p.*; Hrb. Kortrijk 29 maart 1966, *t.a.p.*

Hieruit zou men kunnen afleiden dat de verjaringstermijn dertig jaar bedraagt. Deze gevolgtrekking leidt tot onduidbare resultaten, immers, een vennootschap zou de usurpatie van haar maatschappelijke benaming kunnen dulden gedurende verscheidene jaren, en eenmaal de andere vennootschap goed gevestigd is en een reputatie heeft verworven, een vordering tot wijziging van de maatschappelijke benaming instellen waardoor de andere vennootschap enorme schade zou ondervinden. De rechter zal beslissen of een voldoende termijn is verlopen rekening houdende met alle omstandigheden. Een uniforme termijn kan dus niet vooropgesteld worden, deze termijn wordt immers door de rechter bepaald in functie van de concrete elementen of omstandigheden van het geschil (108). Bijgevolg kunnen slechts voorbeelden gegeven worden van omstandigheden die relevant kunnen zijn voor het bepalen van een concrete termijn. Veronderstel dat een vennootschap (eiseres) gedurende een zekere termijn de bescherming niet inriep omwille van de geringe positie van een andere vennootschap. Wanneer de onderneming, die gevoerd wordt door laatstvermelde vennootschap, plots een grote uitbreiding neemt en de nadelige gevolgen ten gevolge van de verwarring tussen de maatschappelijke benamingen ernstige afmetingen aannemen voor de eerstvermelde vennootschap, dan zou zij, m.i., nog de bescherming kunnen inroepen (109); betwisting blijft natuurlijk mogelijk. Andere omstandigheden zijn de stilzwijgende of uitdrukkelijke toestemming: zoals aangestipt zou men kunnen afleiden uit het niet reageren van een vennootschap gedurende zekere tijd, alhoewel zij op de hoogte was van het gebruik van een verwarringstichtende maatschappelijke benaming door een andere vennootschap, dat zij met dit gebruik stilzwijgend instemde of afstand deed van haar recht op bescherming. Uit positieve daden, zoals het afsluiten van contracten, het onderhouden van handelsbetrekkingen zal, m.i., nog vlugger de instemming of afstand kunnen afgeleid worden. Men zou, m.i., kunnen stellen dat de termijn aanvangt niet vanaf het gebruik door de verweerder van een verwarringstichtende maatschappelijke benaming maar vanaf het ogenblik dat de eiser kennis had van dit gebruik door de verweerder (110).

26. Ook de bescherming op grond van artikel 1382 of op grond van artikel 54 van de wet op de handelspraktijken kan teloorgaan na een zekere termijn die door de rechter als voldoende wordt geacht in functie van de concrete omstandigheden. Analoog kunnen hier de omstandigheden, aangehaald bij het verlies van het vorderingrecht op basis van artikel 28 en 117 van de vennoot-

(108) SCORIELS J., *a.w.*, *t.a.p.*

(109) Analoog voor het uithangbord: ROUBIER P., *a.w.*, Tome II, blz. 703.

(110) aldus impliciet in: RONSE J., *Algemeen deel van het vennootschapsrecht*, Leuven, 1971, blz. 218; SCORIELS J., *a.w.*, *t.a.p.*; Hrb. Kortrijk 29 maart 1966, *t.a.p.*

schappenwet, in rekening gebracht worden. Verder bijv. overwoog het Hof van Beroep te Gent dat, in casu, de omstandigheid dat de geïntimeerde zijn inschrijving in het handelsregister behield onvoldoende was om te doen aannemen dat er geen stilzwijgende afstand van de handelsnaam had plaatsgehad (111).

27. Een zeer relevante omstandigheid, voor het verlies van het recht op bescherming blijkt te zijn, de schade die men zou berokkenen aan de tegenpartij die goed gevestigd is en een reputatie heeft verworven onder een bepaalde naam, door een veroordeling tot wijziging of door een verbod van gebruik van deze naam. Er zou immers een overdreven onevenwicht kunnen zijn tussen het wettelijk belang van de eiser en de schade die de verweerder zou oplopen (112). Het gaat hier blijkbaar om rechtsmisbruik.

28. Voor zover het zinvol is, kan aangestipt worden dat, op basis van de concrete omstandigheden, als voldoende werd geacht een tijdsverloop van ongeveer 8 jaar, 4 jaar, 3 jaar en ongeveer 2 jaar (113).

29. De vraag rijst of de bescherming van de maatschappelijke benaming even vlug telooft als de bescherming van de handelsnaam. Indien de handelsnaam beschermd wordt in het kader van de onrechtmatige mededinging, kan de bescherming van de maatschappelijke benaming hiertoe niet herleid worden: de vennootschap zou, zelfs na lange tijd, plots geen krediet meer kunnen hebben door een misslag of tegenslag van een andere vennootschap met een gelijkaardige benaming. Men zou nog steeds kunnen denken dat gegevens nopens de vennootschap, die in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad moeten verschijnen, de andere vennootschap betreffen. Kortom de identificatiefunctie van de maatschappelijke benaming gebiedt, m.i., een grotere voorzichtigheid bij het verlies van het recht op bescherming. Hiertegen kan men, waarschijnlijk terecht, aanvoeren dat verschillen in de maatschappelijke benamingen als identificatiemiddel van de vennootschappen als rechtspersonen (vlugger) opvallen: personen die de gegevens nopens de vennootschappen raadplegen bijv. in het Belgisch Staatsblad doen dit met een bijzondere oplettende ingesteldheid zodat zeer geringe verschillen in de maatschappelijke benaming hen opvallen. Ten slotte kan men niet loochenen dat, wanneer bij haar weten de ene vennootschap toelaat dat een andere vennootschap haar benaming of een gedeelte ervan aanwendt, verondersteld mag worden dat zij

(111) Gent, 15 december 1947, *t.a.p.*

(112) Hrb. Brussel 3 juli 1952, *t.a.p.*; Hrb. Kortrijk 29 maart 1966 *t.a.p.*; PIRMEZ E., *a.w.*, *t.a.p.*

(113) Respectievelijk in Gent 15 december 1947, Hrb. Kortrijk 29 maart 1966, Hrb. Brussel 3 juli 1952, Hrb. Leuven 11 februari 1969, alle *t.a.p.*

het risico van verwarring aanvaardt. Maar de usurperende vennootschap loopt ook het risico de nadelige gevolgen te ondervinden van de eventuele tegenslagen van de eerder gevestigde vennootschap. Uiteindelijk mag het belang van de derden niet uit het oog verloren worden, dat het best gediend is met een niet verwarrende identificatie van vennootschappen. De rechter dient dus na te gaan of een naam de functie van handelsnaam, maatschappelijke benaming of beide functies heeft.

30. Voor SCORIELS (114) moet het verwerpen van de bescherming door een langdurig dulden uitzonderlijk blijven, m.i. terecht, daar men het aanwenden van verwarringstichtende en misleidende maatschappelijke benamingen en handelsnamen niet moet aanmoedigen.

(114) SCORIELS J., noot onder Hrb. Leuven 11 februari 1969, *R.G.A.R.*, 1970, 8443.

Indeling : schets van de problematiek aan de hand van

- (1) Hrb. Kortrijk 29 maart 1966
- (2) Hrb. Leuven 11 februari 1969.

I. De handelsnaam en de maatschappelijke benaming : algemeenheden.

- A. Definities (3).
- B. Keuze van de handelsnaam.
 - (4) De fantasienaam.
 - (5) De familienaam.
- C. De aard van het recht op de handelsnaam en de maatschappelijke benaming.
 - (6) Principes.
 - (7) Het recht op handelsnaam.
 - (8) Het recht op maatschappelijke benaming

II. De bescherming van de handelsnaam en de maatschappelijke benaming.

- A. Overzicht (9).
- B. De bescherming van de familienaam (10).
- C. De vordering tot wijziging
 - (11) Vereisten.
 - (12) Resultaat.
 - (13) Afkortingen van de maatschappelijke benamingen.
 - (14) Een familienaam in de maatschappelijke benaming.
- D. De vordering tot staken.

Het K.B. nr. 55 van 23 december 1934

 - (15) Vereisten.
 - (16) Procedure.
 - (17) Onbevoegdheden van de voorzitter.
 - (18) Resultaat.

De wet van 14 juli 1971 op de handelspraktijken (19).
- E. De vordering tot schadeloosstelling.
 - (20) Vereisten en resultaat.
 - (21) De verhouding tussen de gemeenrechtelijke vordering tot ophouden en de vordering tot staken.

III. Het verlies van de bescherming door niet te reageren op inbreuken.

- (22) Principes.
- (23) Motivering i.v.m. art. 28 en 117 vennootschappenwet.
- (24) Motivering i.v.m. de andere vorderingen.
- (25) De termijn i.v.m. art. 28 en 117 vennootschappenwet.
- (26) De termijn i.v.m. de andere vorderingen.
- (27) Rechtsmisbruik ?
- (28) Voorbeelden.
- (29) Een vergelijking tussen de maatschappelijke benaming en de handelsnaam inzake het verlies van de bescherming.
- (30) Het uitzonderlijke karakter van het verlies van de bescherming

BIBLIOGRAFIE

Geraadpleegde boeken :

- DRUCKER, W.H. en BODENHAUSEN, G.H.C., *Kort begrip betreffende de industriële en intellectuele eigendom*, Zwolle, 1966.
- FREDERICQ, L., *Principes de Droit Commercial Belge - La concurrence déloyale - Commentaire de l'arrêté royal du 23 décembre 1934 et des autres dispositions légales concernant la matière*, Gent, 1935.
- FREDERICQ, L. & S., *Handboek van het Belgisch Handelsrecht*, Brussel, 1962-63, en het Bijvoegsel, Brussel 1970.
- GOTZEN, M., *Vrijheid van beroep en bedrijf en onrechtmatige mededinging. Een poging tot nadere omlijning van de wettelijke grondslagen en de inhoud van het onrechtmatigheidsbegrip naar Belgisch algemeen mededingingsrecht*, 2 delen, Brussel 1963.
- GOTZEN, M., *Overzicht van het recht van economische vrijheid en intellectuele eigendom*, 2 volumes, Leuven, 1971.
- MOREAU, A., *Traité de la concurrence illicite*, Brussel/Parijs, 1904.
- RONSE, J., *Aanspraak op schadeoostelling uit onrechtmatige daad*, Brussel 1954.
- RONSE, J., *Algemeen deel van het vennootschapsrecht*, Leuven, 1970.
- ROUBIER, P., *Le droit de la propriété industrielle*, Parijs, 1954, 2 delen.
- VANDEPUTTE, R., *Beginselen van Nijverheidsrecht*, Brussel 1938.
- VAN GERVEN, W., *Algemeen deel*, Antwerpen/Utrecht, 1969.
- VAN GERVEN, W., *Handleiding bij de colleges over Handels- en Economisch recht*, Leuven, 1967-69.
- VAN RIJN, J., *Principes de droit commercial*, Tome I, Brussel 1954.

Geraadpleegde overzichten van rechtspraak :

- RONSE, J., *Overzicht van rechtspraak (1961-1963) en (1964-1967) inzake vennootschappen*, *T.P.R.*, 1964, blz. 69 e.v. en blz. 197 e.v. en *T.P.R.*, 1967, blz. 629 e.v.
- SMOLDERS, T. & GODFRIN, J., *Overzicht van rechtspraak inzake intellectuele rechten en onrechtmatige mededinging*
voor 1962-1963 in *J.T.*, 1965, blz. 113 e.v. en 135 e.v.
voor 1964 in *J.T.*, 1966, blz. 166
voor 1965 in *J.T.*, 1967, blz. 53 e.v. en 73 e.v.
voor 1966 in *J.T.*, 1968, blz. 393 e.v. en 415 e.v.
- SMOLDERS, T. & MONNOYER DE GALLAND DE CARNIERES Ph., *Overzicht van rechtspraak inzake intellectuele rechten en onrechtmatige mededinging*
onbepaald, in *J.T.* 1959, blz. 364 e.v.
voor 1958, in *J.T.*, 1960, blz. 269 e.v.
voor 1959, in *J.T.*, 1961, blz. 37 e.v.
voor 1961, in *J.T.*, 1963, blz. 329 e.v. en 349 e.v.
- SWENNEN, H., e.a., *Kroniek van rechtsleer en rechtsspraak betreffende het Belgisch economisch recht (1 jan. - 30 juni 1969)*, *S.E.W.*, 1970, blz. 308 e.v.
- VAN HECKE, G., *Overzicht van rechtspraak inzake industriële eigendom, auteursrecht, oneerlijke mededinging (1961-1964) en (1965-1969)* in *T.P.R.*, 1965, blz. 229 en 417 en *T.P.R.*, 1970, blz. 205.
- VAN RIJN, J., *Examen de jurisprudence, Les sociétés commerciales, (1939-1948) en (1949-1953)*, *R.C.J.B.*, 1951, blz. 129 en *R.C.J.B.*, 1954, blz. 203.
- VAN RIJN, J. & VAN OMMESLAGHE P., *Examen de jurisprudence, Les sociétés commerciales, (1954-1956) en (1957-1960)*, *R.C.J.B.*, 1958, blz. 59 en *R.C.J.B.*, 1962, blz. 359.

Geraadpleegde artikelen :

- COPPIETERS DE GIBSON, Ph., *Concurrence déloyale, Les Nouvelles*.
- MOUGENOT, R., *L'action en cessation en matière de concurrence déloyale instituée par l'A.R. du 23 décembre 1934*, *R.G.A.R.*, 1946, nrs. 3836, 3847, 3878 en 3894.

- RONSE, J., Kanttekeningen betreffende de bevoegdheid van de Voorzitter der Rechtbank van Koophandel inzake oneerlijke mededinging, *R.W.*, 1948/49, kol. 513.
- RONSE, J., De onrechtmatige mededinging - Het omstreden toepassingsgebied van het K.B. nr. 55 van 23 december 1934, *R.W.*, 1948/49, kol. 881.
- SCHOENTJES - MERCHIERS, Y., De overdracht van de geslachtsnaam als handelsnaam, *R.W.*, 1966/67, kol. 1019.
- VANDENBERGHE, H., Bescherming van het privé leven en recht op informatie via de massamedia, *R.W.*, 1969/70, kol. 1459.
- VAN GERVEN, W., Over de vordering tot ophouden ingesteld door K.B. nr. 55 van 23 december 1934, de beteugeling van de economische delicten en de gemeenrechtelijke vordering tot ophouden, *R.W.*, 1960/61, kol. 609.